

การศึกษาการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่
ของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดมหาสารคาม

Study of Administration Using the Principles of New Public Management
of the Educational Institutions under the Maha Sarakham
Provincial Administrative Organization

ARTICLE INFO

Article history:

Received 30 May 2019

Revised 2 June 2019

Accepted 11 June 2019

Available Online 22 May 2020

สวานิตย์ ศิริบูรณ์^{1*} และ จำเนียร พลหาญ²
Sawanit Siriboon^{1*} and Chumnian Pollharn²

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) To study and 2) Compare of opinion on administration using the new administration of educational institutions under the Maha Sarakham provincial administrative organization consisted of institutional administrators, teachers, and the basic education commission in the institutions to have different sizes. The sample groups were 39 school administrators, 212 teachers, and 183 committees were 434 people. The research instruments were 1) questionnaire, and 2) interview. Statistical data analyzed consisted of mean, standard deviation, T-test, and F-test.

The research revealed that 1) The opinions on administration using the new administration of educational institutions under the Maha Sarakham provincial administrative organization consisted of institutional administrators, teachers, and the basic education commission in the institutions to have different sizes were the overall at a high level ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 1.19), and 2) Effects of compared on opinions of them with there have work experiences as lower 5 years, 5–10 years, and 10 years to more were statistically significant differences at 0.05.

KEYWORDS: EDUCATIONAL INSTITUTION / ADMINISTRATOR / TEACHER / NEW PUBLIC MANAGEMENT

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย
M.Ed. (Educational Administration), Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย

Assistant Professor, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

* Corresponding author; E-mail address: sawanit4561@gmail.com

doi: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามของผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 39 คน ครูที่ปฏิบัติการสอน 212 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 183 คน รวมทั้งหมด 434 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม และ 2) แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่จากผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 1.19) และ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: สถานศึกษา / ผู้บริหารสถานศึกษา / ครูปฏิบัติการสอน / การบริหารรัฐกิจแนวใหม่

บทนำ

สถานการณ์ทางสังคมท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันสังคมมีการแบ่ง 1) พรรคแบ่งฝ่าย 2) ขาดความสามัคคี 3) ยึดผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม 4) มีการทุจริตคอร์รัปชันมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศหลายด้าน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สิ่งแวดล้อม ไม่เว้นแม้แต่ด้านการศึกษา ดังนั้น กติกาของสังคมและการบริหารจัดการบ้านเมืองจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนตามยุคตามสมัย ในสังคมสมัยใหม่ทุกประเทศมีแนวทางการปรับปรุงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม (Governance) ที่เป็นจุดร่วมเดียวกัน คือความสงบสุขของประชาชน เสถียรภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีการพัฒนาประเทศ อย่างสมดุลเท่าทันโลก อันจะนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกได้ ประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนหลายประการโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ของสังคมใหม่ การบริหารองค์กรทุกภาคส่วนมีความจำเป็นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตามความเหมาะสมและสภาพการณ์ของบ้านเมืองให้ก้าวสู่มาตรฐานสากลทั้งด้านการบริหารงานเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะการบริหารงานภาครัฐที่ให้ความสำคัญกับหลักการของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมมุ่งให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งปรากฏในกฎหมายหลายฉบับ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ถือเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ มีเจตนารมณ์ที่มุ่งส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การตรวจสอบอำนาจรัฐการสร้างโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่และส่งเสริมการกระจายอำนาจเป็นสำคัญ ซึ่งต่อมารัฐบาลได้มีการกำหนดนโยบายและวางระเบียบปฏิบัติราชการเพื่อให้การจัดระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักกฎหมายและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้สังคมสามารถมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในระบอบบริหารกิจการดังกล่าว ด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและให้โอกาสตรวจสอบได้ ตลอดจนขยายการให้บริการภาครัฐไปสู่ประชาชนอย่างรวดเร็วทั่วถึงและเป็นธรรม จึงได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อใช้เป็นแนวทางให้หน่วยงานราชการนำไปเป็นหลักยึดถือปฏิบัติ นอกจากนี้ยังได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ขึ้นเพื่อให้มีการบังคับใช้ โดยให้มีแนวคิดครอบคลุมการบริหาร

รัฐกิจแนวใหม่ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีทางและวัฒนธรรมการทำงานอย่างจริงจัง ตลอดจนสร้างแรงจูงใจ และเพื่อเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีซึ่งเป็นเสมือนคัมภีร์แห่งการบริหารรัฐกิจแนวใหม่โดยกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐ นำเครื่องมือในการบริหารจัดการสมัยใหม่เข้ามาใช้ประกอบการดำเนินงาน เพื่อให้ การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น ซึ่งการบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมี ประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็นและประชาชน ได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการ อย่างสม่ำเสมอ หลังจากนั้นได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งก็ยังมี เจตนารมณ์ให้นำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีไปใช้บริหาร โดยบัญญัติไว้ในหมวด 5 มาตรา 76 วรรค 4 และ วรรค 5 ว่า “รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และงาน ของรัฐอย่างอื่นให้เพื่อเป็นไปตามระเบียบหรือกิจการบ้านเมืองที่ดี” (สมถวิล ศรีจันทร์โรจน์, 2552)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาและให้บริการการศึกษาแก่ ประชาชน พัฒนาคณาจารย์ทุกคนให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกการบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจในอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ เพื่อให้ภารกิจ ของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารอย่างจริงจัง โดยมีองค์อธิสวะทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนคอยตรวจสอบการปฏิบัติงานของ สถานศึกษา (จตุพร ศรีแก้ว, 2553) ดังนั้น สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่และยึดหลักพื้นฐานธรรมาภิบาล มาประยุกต์ใช้ให้ครอบคลุมทั้ง 4 งาน คืองานวิชาการ งานแผนงานและงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดีของ สถาบันพระปกเกล้า พบว่า หลักการบริหารจัดการที่ดี 6 หลักการ (นิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส ความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมและคุ้มค่า) ยังไม่ครอบคลุมทุกประเด็นในพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 จึงเห็นควรให้เพิ่มหลักการที่สำคัญ เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องการบริหารจัดการ ที่ดีในภาพกว้าง ที่เป็นทั้งปัจจัยนำเข้ากระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ คือหลักการบริหารรัฐกิจ แนวใหม่ (New public management) (สถาบันพระปกเกล้า, 2548) ซึ่งประกอบด้วย 10 หลักการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการสำนึกรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักการจัดการทรัพยากรมนุษย์ หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หลักการบริหารจัดการและหลักการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากการติดตามและศึกษางานวิจัย พบว่า ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลในสถานศึกษา โดยใช้หลักพื้นฐาน 6 หลักการอยู่พอสมควร แต่ในส่วนของสถานศึกษาที่ถ่ายโอน มาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามนั้นยังไม่พบว่ามีการศึกษาแต่อย่างใด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ โดยมีขอบเขตครอบคลุม หลักพื้นฐานธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย 10 หลัก ตามที่สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้าได้เสนอไว้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของสถานศึกษาสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 20 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษาในสังกัดที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการอยู่ในปัจจุบันโดยมีความสนใจว่า สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ อยู่ในระดับใดและมีแนวทางในการเสริมสร้างพัฒนาการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ให้มี

ประสิทธิภาพอย่างไร เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศประกอบในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายรวมทั้งเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา ตระหนักถึง บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้มีรูปแบบแนวทางในการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจน มุ่งสร้าง ระบบบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) และ เป็นที่ยอมรับของสังคมชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามของผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามของผู้บริหารสถานศึกษาครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 แห่ง มีจำนวน ทั้งสิ้น 696 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้กำหนดขนาดโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (สุรวาท ทองบุ, 2550) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีจำนวน ทั้งสิ้น 434 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 39 คน จำแนกเป็น 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก 8 แห่ง จำนวน 13 คน 2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ 12 แห่ง จำนวน 26 คน ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 212 คน และ 3) คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 183 คน จำแนกเป็น (1) สถานศึกษาขนาดเล็ก 8 แห่ง จำนวน 60 คน และ (2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ 12 แห่ง จำนวน 123 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2560 จำแนกเป็น
  - 1.1 สถานภาพ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครูปฏิบัติการสอน 3) คณะกรรมการสถานศึกษา
  - 1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน ได้แก่ 1) ประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี 2) ประสบการณ์ ในการทำงาน 5-10 ปี 3) ประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 10 ปี
  - 1.3 ขนาดของสถานศึกษา ได้แก่ 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก 2) สถานศึกษาขนาดใหญ่
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของสถานศึกษา 10 หลัก ดังนี้ 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักการมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบ 6. หลักความคุ้มค่า 7. หลักการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 8. หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 9. หลักการบริหารจัดการ และ 10. หลักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่จากผู้บริหารสถานศึกษา
ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการสถานศึกษา

1.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่
ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.90)

1.2 ความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีต่อการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่
ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.51)

1.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจ
แนวใหม่ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$,
S.D. = 1.19)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของ
ผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานและขนาด
สถานศึกษาต่างกัน

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี และ
10 ปีขึ้นไป และที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

2.2 ความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี และ
10 ปีขึ้นไป และที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

2.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี
และ 10 ปีขึ้นไป และที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดมหาสารคามตามความเห็นของผู้บริหาร ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากกระบวนการในการใช้ศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหารในการร่วมมือ
และพัฒนาการทำงานของบุคคลในองค์กร เพื่อให้เกิดการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้อย่าง
มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานหรือองค์กรนั้น ทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีระบบ
และนำมาซึ่งความสำเร็จจลุล่วงในการปฏิบัติงาน การยอมรับจากบุคคลภายในและนอกองค์กร สร้างความสำเร็จ
ให้กับองค์กร อันนำไปสู่การพัฒนาองค์กรที่ยั่งยืน สอดคล้องกับ สมาน อัครภูมิ (2541) ที่กล่าวว่า การบริหาร
การศึกษา หมายถึง การควบคุมและการจัดการด้านบริหารโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน
งานธุรการ งานเกี่ยวกับตัวครูและนักเรียน ตลอดจนบุคคลากรอื่น ๆ การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม
การปฏิบัติตามหลักสูตร การจัดวิธีการสอน การบริหารวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การแนะแนวและเป็น
ศาสตร์ที่มีขอบเขตกว้างขวางสามารถเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับ สมถวิล ศรีจันทร์โรจน์ (2552) ได้กล่าวไว้ว่า
การบริหารที่เป็นศาสตร์ คือการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบระเบียบมีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่พึงเชื่อถือได้
อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหารนำมาอ้างอิง สร้างความน่าเชื่อถือใน
การปฏิบัติงานให้เป็นที่ยอมรับและใช้การบริหารที่เป็นศิลป์ คือ การบริหารที่ผู้บริหารต้องอาศัยความรู้ความสามารถ

ประสบการณ์ และทักษะในการบริหารองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย โดยการประยุกต์ความรู้ หลักการ ทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับ สมเดช สีแสง (2547) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การกำหนดแนวทางหรือแผนการดำเนินงานอันเกี่ยวเนื่องกับการเงินสำหรับผู้ปฏิบัติในการดำเนินงานนั้น ๆ โดยให้เสียค่าใช้จ่ายให้น้อยที่สุดและสามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานดังกล่าว นอกจากนี้งบประมาณยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพได้อีกด้วย

จากผลการอภิปรายจึงกล่าวได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การตัดสินใจในเรื่องการจัดทำและเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาการบริหารการเงินการบริหารบัญชีและการบริหารพัสดุและทรัพย์สิน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามของผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์การทำงานและสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการศึกษา จึงจะบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายตามแนวทางการจัดการปฏิรูปการศึกษาว่าธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรทุกประเภททุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจ องค์กรทางการศึกษา หรือองค์กรทางสังคมต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะธรรมาภิบาลเป็นการบริหารจัดการที่ดีเป็นการบริหารจัดการที่สร้างประโยชน์และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทั้งมวล สอดคล้องกับ วิภาส ทองสุทธิ (2551) ที่กล่าวไว้ว่า สังคมใดมีธรรมาภิบาลที่ดีย่อมนำมาซึ่งชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีมีมาตรฐานที่ดีของคนในชาติได้ ปัจจุบันแม้จะมีหลายประเทศสร้างธรรมาภิบาลที่ดีเกิดขึ้นในสังคมได้อย่างรวดเร็ว แต่ก็มีหลายประเทศที่ยังไม่มีการตอบสนองจากผู้นำในความสามารถที่จะสร้างธรรมาภิบาลที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมของตน ทำให้เกิดคำถามและความเคลือบแคลงใจต่อสาธารณะชนอย่างมากถึงความถูกต้องเหมาะสม และความเป็นธรรมในการใช้อำนาจและการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน การเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนของผู้มีอำนาจรัฐในประเทศเหล่านั้น และยังสอดคล้องกับ วันเพ็ญ หรุจิตตรีวัฒน์ (2544) ที่กล่าวไว้ว่า ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงและยั่งยืนเพราะเป็นการจัดการศึกษาตามมาตรฐานให้กับนักเรียนเพื่อเลือกวิถีทางในการดำเนินชีวิตและผลิตกำลังคนในระดับกลาง นับว่าเป็นภารกิจที่สำคัญในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา การบริหารโรงเรียนจะดำเนินไปด้วยดีมีความเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารต้องใช้เทคนิคหรือหลักการบริหารต่าง ๆ ตลอดจนความรู้ ความสามารถ ความชำนาญที่มีอยู่ทำให้โรงเรียนไปสู่เป้าหมายการศึกษาที่กำหนดไว้ ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะเป็นผู้บริหารสูงสุดในองค์กรจะต้องให้ประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ จึงถือได้ว่าการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องสร้างขึ้นเป็นคุณสมบัติประจำตัวและของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดซึ่งความเป็นธรรมในการบริหารงานมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ความสำคัญในการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลต้องเกิดจากพลังที่เรียกว่า “สามประสาน” ดังนี้ 1) ภาครัฐ ต้องมีการปฏิรูปบทบาทและหน้าที่โครงสร้างและกระบวนการทำงานของหน่วยงาน มีกลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมที่โปร่งใส ชัดตรง เป็นธรรมมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและมีสมรรถนะสูงในการนำบริการของรัฐที่มีคุณภาพไปสู่ประชาชนโดยเน้นการเปลี่ยนทัศนคติและวิธีทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ให้ถือเอาประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดหมายในการทำงานและสามารถร่วมทำงานกับประชาชนได้อย่างราบรื่น 2) ภาคธุรกิจเอกชน

ต้องมีการปฏิรูปและสนับสนุนให้หน่วยงานของเอกชนและองค์กรเอกชนต่าง ๆ มีกติกางานที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ชัดเจนเป็นธรรมต่อลูกค้า มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีระบบตรวจสอบที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานให้บริหารร่วมกับภาครัฐและประชาชนอย่างราบรื่นและไว้วางใจซึ่งกันและกัน 3) ภาคประชาชนต้องสร้างความตระหนักตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลถึงระดับกลุ่มประชาสังคมในเรื่องสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการสร้างกลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาในองค์กรหรือโรงเรียนเพื่อสำรวจความคิดเห็นจากบุคลากรในโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
2. ผู้วิจัยควรพัฒนาเครื่องมือและวิธีการในการวิจัยให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการบริหารรัฐกิจแบบเดิมกับการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จตุพร ศรีแก้ว. (2553, 28 ธันวาคม). *ธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนโรงเรียนเทศบาลพัฒนา*. สืบค้นจาก <http://www.Krubannok.com/blog/17378>
- วันเพ็ญ พานพิกุล. (2553). *การบริหารจัดการในโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาโรงเรียนชุมชนวัดปราสาท อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- วิภาส ทองสุทธิ. (2551). *การบริหารจัดการที่ดี*. กรุงเทพมหานคร: อินทภาษ.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2548, 4-6 พฤศจิกายน). *การเมืองฐานประชาชน : ความยั่งยืนของประชาธิปไตย, การประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 7. เอกสารประกอบการประชุมของสถาบันพระปกเกล้า, ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ, กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย.*
- สมเดช สีแสง. (2547). *คู่มือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ*. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.
- สมถวิล ศรีจันทร์วิโรจน์. (2552). *สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นครระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรปราการ. (การศึกษาค้นคว้าปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.*
- สมาน อัครภูมิ. (2541). *การจัดและบริหารการศึกษาท้องถิ่น*. อุบลราชธานี: อุบลออฟเซตการพิมพ์.
- สุรวาท ทองบุ. (2550). *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.